

Hänt & Tänkt januari 2017

Vintern har som helhet varit ovanligt varm, men med kalla och snörika perioder. Snön har i år igen satt Stockholms stad på prov.

Inom styrelsen har vi ägnat julhelgerna åt samfundets remissvar på förslaget till översiktsplan. Och vi har allvarliga invändningar. Förslaget är alldeles för allmänt hållet. Inga styrinstrument redovisas, byggnadsordningen saknas. Kartorna som borde redovisa de konkreta ambitionerna inom stadsdelarna är tomma på innehåll. Markanspråken från infrastrukturinvesteringarna inom Sverigeförhandlingen beskrivs inte på översiktsplanekartan, trots att förhandlingarna är långt framskridna. Exploateringsintressena har länge tillåtits dominera på den samplanerade stadens och de goda livsmiljöernas bekostnad. Höga hus kastar sin slagskugga över omkringliggande bebyggelse och trånga innergårdar innebär att solljus inte når ned till balkonger och gårdar.

I City aviseras i översiktsplaneförslaget fler oacceptabla påbyggnader och en uppjäsning av hushöjderna i strid med riksintresset Stockholms innerstad. De nio tyngdpunkterna i gällande översiktsplan reduceras till tre områden i ytterstaden som innehåller områden med stora kulturhistoriska värden. Det saknas för stadens olika stadsdelar en diskussion om hur attraktiva miljöer ska värnas och befintliga värden vidareutvecklas. Vi ser en stor risk att de landskapsrelaterade och kulturhistoriska värdena runt om i staden inte beaktas i avvägningen mellan olika intressen och att okänsliga rivningar kommer tillbaka. Formuleringen ”stora/mycket stora utvecklingsmöjligheter” återkommer i stadsdel efter stadsdel. Inriktningen är klart uttalad att ”näringslivets behov ska beaktas i all planering”. Vi konstaterar att det nu aktuella förslaget till översiktsplan inte kan karaktäriseras på annat sätt än som nyliberalt, med en markanvändning på exploatörernas villkor och där våra värdefullaste tillgångar bjuds ut på marknaden. Risken är stor att segregationen förvärras med det fortsatta fokuset på City och centrala ytterstaden.

Staden måste höja ambitionsnivån i översiktsplaneringen och styra utvecklingen. Tidigare epoker har visat att det går att bygga mycket och bra med en genomtänkt planering från helhet till detalj. Vi anser att områdesplaner ska föregå markanvisningarna och att byggnadsordningen måste ges högsta status och giltighet. Staden måste utarbeta områdesplaner med utgångspunkt i en hög och jämn standard i värdebeskrivningarna. De nio tyngdpunkterna i gällande översiktsplan bör behållas och stadsutvecklingen styras till en rikare och mer blandad stadsmiljö. Kulturmiljövärdena är en resurs som måste tas tillvara. Konkreta planeringsunderlag för ett sammanhängande system av offentliga rum, parker, naturmark och strandstråk måste utarbetas parallellt med de nya områdesplanerna. Nationalstadsparken måste skyddas. En långsiktigt hållbar kollektivtrafiklösning vid Slussen med en nedgrävd tunnelbana som säkrar tunnelbanesystemet från översvämningar behövs. Det skulle också möjliggöra en nedgrävning av Centralbron. Då skulle de storslagna vattenrummen i mötet mellan Mälaren och Saltsjön återställas.

En översiktsplan ska enligt PBL vara ett stöd för, och ge vägledning om, hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Samrådsförslaget duger inte som översiktsplan. Det lever inte upp till PBL:s krav. Viktig konkretisering saknas på stadsdelsnivå, liksom nödvändigt underlagsmaterial som byggnadsordningen. Det är oroväckande med den tydliga bristen på vilja att styra stadsutvecklingen och den uttalade tilltron till marknadskrafterna. Alla aktörer behöver regler som är tydliga och som ger vägledning i arbetet med att utveckla Stockholms skönhet och att motverka segregationen. En tydlig policy från Stadens sida är en viktig förutsättning för att Stockholms ska kunna fortsätta att växa på ett sätt som bidrar till ökad kvalitet i byggandet, förbättrar livsmiljön och stärker Stadens attraktivitet.

Välkomna till vårens verksamhet!

Monica Andersson

Ordförande Samfundet S:t Erik